

Nr. 37/226 din 17 ianuarie 2022

La nr. 24-78-186-10066 din 14 decembrie 2021

Oficiului Avocatului Poporului

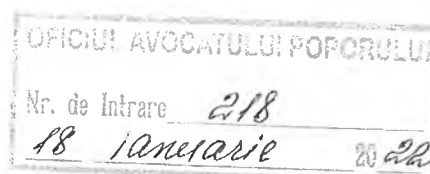
Ministerul Afacerilor Interne a examinat demersul Oficiului Avocatului Poporului (Ombudsman) nr. 12-5/31-3049 din 07.12.2021, cu privire la implementarea recomandărilor *Raportului special privind respectarea drepturilor copilului în sistemul penitenciar din Republica Moldova „privarea de libertate a copilului – privarea de copilarie”*.

Astfel, Vă informăm că, au fost supuse renovării 15 Izolatoare de detenție provizorie, conform standardelor internaționale, cu precădere recomandărilor Consiliului pentru Prevenirea Torturii, precum și întreprinse alte activități conexe orientate la îmbunătățirea condițiilor de aflare a persoanelor deținute în custodia Poliției (*Direcția de Poliție a mun. Chișinău, Inspectoratele de Poliție Anenii Noi, Cahul, Căușeni, Cimișlia, Criuleni, Edineți, Hâncești, Orhei, Râșcani, Sângerei, Ungheni, Bălți, Soroca și Comrat*).

Îmbunătățirea condițiilor de deținere în cadrul spațiilor de detenție ale Poliției a constituit întotdeauna o preocupare majoră a instituției, acest obiectiv prioritar fiind transpus în mai multe documente de politici naționale și sectoriale cum sunt: Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016 – 2018, Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016 – 2020, Strategia Națională de Ordine și Securitate Publică pentru anii 2017 – 2020.

Totodată, de menționat că, în scopul respectării drepturilor persoanelor reținute, cu suportul Fundației Soros-Moldova a fost elaborată scrisoarea de drepturi, aprobată prin Ordinul MAI nr. 192 din 29.06.2016, care se regăsește tradusă în mai multe limbi vorbite (*română, rusă, engleză, franceză, germană, italiană, turcă, ucraineană, bulgară, găgăuză, arabă*). Scrisoarea de drepturi, este înmănată fiecărei persoane deținute și/sau reținute în custodia poliției de către reprezentanții organelor de constatare și subdiviziunilor de urmărire penală ale Inspectoratului General al Poliției.

Scrisoarea de drepturi este un instrument destinat informării persoanelor reținute despre drepturile garantate de lege în perioada aflării în custodia Poliției, și anume: dreptul la asistență din partea unui avocat, dreptul la informare privind motivele reținerii, dreptul de a păstra tăcerea, dreptul de a avea acces la documente referitoare la reținerea persoanei, dreptul de a contacta telefonic rudele sau alte persoane, dreptul la asistență medicală, dreptul la

interpretare și traducere, și nu în ultimul rând informații despre durata maximă a privării de libertate.

Prin urmare, persoanelor reținute și plasate în custodia Poliției le sunt respectate și asigurate drepturile garantate de lege, aspecte prevăzute în cap. IV al Ordinului șefului Inspectoratului General al Poliției cu nr. 380 din 21 octombrie 2019 „Cu privire la aprobarea Instrucțiilor privind organizarea și funcționarea Izolatoarelor de detenție provizorie din subordinea Inspectoratului General al Poliției, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora”.

De asemenea, în scopul stabilirii unui set unitar de reguli aplicabile în procesul de modernizare a izolatoarelor de detenție provizorie și modernizării parcului auto pentru transportarea persoanelor deținute, la 28.12.2017, a fost emis Ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției cu nr. 527 „Cu privire la aprobarea Normelor minime obligatorii pentru spațiile de detenție și autospecialele destinate transportării persoanelor deținute aflate în custodia Poliției”. Ordinul menționat reglementează expres și modalitatea de amenajare a spațiului destinat activităților igienico-sanitare.

În context, la eliberarea produselor pentru îmbăierea deținuților și alte necesități sanitaro-igienice se efectuează potrivit reglementărilor Hotărârii Guvernului nr. 609/2006 din 29.05.2006 „Privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților”.

Alimentația tuturor categoriilor de persoane deținute în izolatoarele de detenție se asigură conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 609/2006. Alimentația se organizează prin contractarea prestatorilor de servicii de livrare a alimentelor preparate, asigurându-se 3 meniuri diferite pe zi pentru 1 persoană, inclusiv mâncarea fierbinte.

În cazul femeilor gravide, minorilor, bolnavilor (la indicația medicului) și invalizilor de gradul I - II, se stabilește o rație alimentară suplimentară.

Prezentele norme sunt elaborate în conformitate cu „Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela), adoptate prin Rezoluția Adunării Naționale Consiliului Economic și Social nr. 663 C (XXIV) din 31/07/1957 (republicate), Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene (2006), Rezoluția Organizație Națiunilor Unite nr. 43/173 din 09/12/1988 „Privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare”, prevederile Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante în materie de deținere a persoanelor aflate în custodia Poliției, recomandările și observațiile expuse în Rapoartele de monitorizare expediate Guvernului Republicii Moldova, realizate de instituțiile internaționale, precum și recomandările și observațiile formulate de Mecanismul național de prevenire a torturii și urmăresc scopul uniformizării reglementărilor la nivelul tuturor unităților structurale ale Poliției”.

Cu referire la examinarea medicală, menționăm că, în conformitate cu Codul de procedură penală al Republicii Moldova, persoanele reținute au dreptul să solicite prin cerere, acces la un examen medical, imediat după reținerea lor.

În acest sens, conform statelor de personal, Serviciile detenție și escortă din cadrul Inspectoratelor teritoriale de poliție ce dispun de izolator de detenție provizorie, sunt prevăzute cu 1 (una) funcție de felcer, care activează conform graficului 8⁰⁰-17⁰⁰, cu zile de odihnă. În afara orelor de program al felcerului și/sau în zile de odihnă, precum și în alte cazuri de imposibilitate, în privința persoanelor aflate în custodia Poliției este asigurată examinarea medicală, de către serviciile urgente prespitalicești.

La fel, persoana aflată în custodia Poliției poate beneficia de serviciile de asistență medicală privată la alegerea sa, din cont propriu sau, dacă este de acord, din contul terțelor persoane (avocat, rude apropiate, concubin (ă)).

În prezent toate izolatoarele de detenție sunt conformate cerințelor pentru realizarea examinărilor medicale.

Respectiv, în cadrul acestora sunt amenajate birouri de asigurare a asistenței medicale separat de birourile destinate consultației și efectuării triajului epidemiologic cu asigurarea confidențialității informației rezultatelor examinării medicale și a altor date cu caracter personal, conform prevederilor Ordinului șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 527/2017.

Examinarea medicală nu se efectuează în prezența altor persoane și lucrătorul medical este de același sex cu deținutul. Încăperile destinate examinării sunt fără supraveghere video, iar prezența/implicarea polițistului este asigurată în cazurile comportamentelor agresive ale deținuților și, doar la solicitarea lucrătorului medical pentru asigurarea securității personale a acestuia. Pentru a înlătura orice bănuială de încălcare a drepturilor deținuților la examinarea medicală și pentru a asigura integritatea lucrătorului medical, spațiile destinate examinării și asigurării medicale sunt dotate cu butoane de urgență (alarmă).

Diagnosticile medicale pentru inscripțiile făcute în fișele de examinare medicală conțin codificări prevăzute de Ordinul Ministerului Sănătății nr. 546/2012 „Cu privire la aprobarea Regulilor de codificare a diagnosticilor și procedurilor medicale”. Respectiv, angajații Poliției ce au acces la dosarele deținuților, în care se află și fișa medicală, nu pot deduce diagnosticile medicale a deținuților, astfel confidențialitatea informațiilor personale este asigurată.

Totodată, este de remarcat faptul că, examinarea medicală a persoanelor deținute se efectuează la fiecare ieșire/intrare în/din izolatorul de detenție provizorie cu completarea fișei medicale ce conține diagrama corporală, în conformitate cu prevederile Ordinului șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 380/2019 și a prevederilor Anexei nr. 3 la Ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 444/2019 „Cu privire la aprobarea Procedurii Standard de Operare privind mecanismul de asigurare a asistenței medicale persoanelor reținute și aflate în detenție provizorie”. Urmare completării diagramei corporale, sunt efectuate înscrieri la starea generală a reținutului cu indicarea localizărilor pe desenele cu vedere anterioară și posterioară (ventrală și dorsală), cu asigurarea fotografierii obligatorii a leziunilor corporale depistate.

În context, potrivit pct. 7.1 al procedurii menționate în Ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției cu nr. 444/2019, este indicat că, la momentul

intrării în izolatorul de detenție provizorie, examinarea medicală inițială/primară se realizează în următoarele scopuri:

- 1) asigurarea garanției fundamentale la examinarea medicală;
- 2) constatarea stării de sănătate a persoanei reținute și identificarea necesităților de intervenție și asistență medicală;
- 3) asigurarea continuității tratamentelor prescrise;
- 4) identificarea și izolarea bolnavilor cu boli infecțioase;
- 5) documentarea oricăror vătămări corporale și rele tratamente.

De asemenea, în conformitate cu pct. 7.2 și 7.3 ale aceluiași ordin prevede că, datele examinării medicale sunt anexate la Fișa medicală a persoanei reținute și evidența examinărilor medicale se realizează în Registrul de examinări medicale, iar înainte de a începe examinarea medicală, persoana reținută trebuie informată despre scopul acesteia. Examinarea medicală a persoanei reținute se face doar în baza unui acord informat din partea persoanei reținute sau, după caz de către reprezentantul legal al acesteia.

În cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, prin Ordinul comun nr. 77/572/408/639-o/197/1589 din 31 decembrie 2013 al Procurorului General, Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal, Centrului Național Anticorupție și a Ministrului Sănătății, a fost aprobat „Regulamentul cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant”, prin care s-a instituit Registrul de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant (*în continuare – Registru*).

Registrul menționat este gestionat de Serviciile de gardă, iar în cazul activității salariaților în sedii care nu dispun de program 24/24, polițistul aflat în timpul orelor de program, căruia i-a devenit cunoscut faptul torturii, tratamentului inuman sau degradant, urmează să asigure prezentarea părții vătămate/petiționarului, către cea mai apropiată subdiviziune polițienească sau să informeze pe căile accesibile Serviciul de gardă al acesteia prin telefon.

La rândul său, ofițerul de serviciu care a recepționat informația corespunzătoare aferentă cazului sesizat, este obligat să introducă în Registru informația recepționată și să informeze telefonic procurorul de serviciu, după care imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, să asigure transmiterea materialelor întocmite procuraturii teritoriale sau specializate, în a cărei rază activează instituția. Această obligație este valabilă ori de câte ori polițiștii recepționează informații despre aplicarea torturii, tratamentelor inumane sau degradante, indiferent de sursă, inclusiv din mijloacele de informare în masă.

În cazul recepționării unei informații incomplete din categoria celor indicate, care necesită precizarea unor date suplimentare aferente cazului, aceasta se va înregistra obligatoriu în Registrul indicat și totodată în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente, urmată de informarea imediată a procurorului. În acest sens, verificarea informației înregistrată în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente nu poate dura mai mult de 24 de ore, iar în cazul imposibilității

constatării datelor care necesitau a fi verificate/precizate, aceasta urmează a fi transmisă împreună cu materialele întocmite în adresa procuraturii specializate sau teritoriale.

Este de menționat faptul că, nu au fost înregistrate plângeri referitor la abuzuri/tratament inuman asupra minorilor sau alte informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant. Fiecare subdiviziune este responsabilă de respectarea prevederilor Regulamentului menționat, iar direcția specializată din cadrul Poliției care supraveghează respectarea legislației și disciplinei de serviciu, reacționează corespunzător în cazurile în care este sesizată privind pretinsele încălcări din acest domeniu.

În cazul reținerii minorului se aplică prevederile art. 166 alin. (5) al Codului de procedură penală care prevede că, reținerea minorilor nu poate depăși 24 de ore din momentul privării de libertate. Astfel, până la expirarea acestor termeni de aflare în custodia Poliției și detenție în izolatoarele de detenție provizorie, persoana reținută fie este pusă în libertate, în condițiile prevăzute de art. 174 Cod de procedură penală, fie este adusă în fața judecătorului de instrucție.

La plasarea în izolatorul de detenție provizorie, persoanele minore private de libertate se repartizează în camere și celule în conformitate cu cerințele ce țin de deținerea separată, în funcție de suprafața și volumul camerei de deținere, de numărul paturilor, precum și de posibilitățile de iluminare și aerisire naturală, aspecte prevăzute în cap. III al Ordinului șefului Inspectoratului General al Poliției cu nr. 380 din 21 octombrie 2019.

Secretar general al ministerului

Digitally signed by Diaconu Serghei
Date: 2022.01.18 10:28:38 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Serghei DIACONU

✉: Tatiana Gujuman

☎: 0(22)-255-644

✉: tatiana.gujuman@mai.gov.md